

Čís. 3967.

I manželský otec potřebuje v mezích §u 233 obč. zák. zmocnění opatrovnického soudu k zahájení sporu jménem nezletilého dítěte.

Do usnesení poručenského soudu, jímž vyhověno návrhu otce, by nezletilému dítěti byl zřízen opatrovník k činu a udělen mu příkaz k vedení sporu, jest oprávněn stěžovati si zletilý sourozenec nezletilcův.

Rozhoduje o návrhu na zmocnění k vedení rozepře zákonným zástupcem poručenice (opatrovance) jest soud povinen, by vzal v úvahu i pravděpodobný výsledek sporu a jeho nutnost.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, R II 195/24.)

Návrhu Rudolfa K-a, by jeho nezletilému synu Ferdinandu K-ovi byl zřízen opatrovník k činu a tomuto udělen příkaz (zmocnění) ku vedení sporu s bratrem nezletilce Františkem K-em, p o r u č e n s k ý s o u d vyhověl, r e k u r s n í s o u d k rekursu Františka K-a návrh zamítl. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu Rudolfa K-a.

D ů v o d y:

Především dlužno zkoumati, zda stěžovatel jako otec — na rozdíl od poručníka a opatrovníka — potřebuje ve smyslu §u 233 obč. zák. zmocnění opatrovnického soudu k zahájení sporu jménem nezletilého syna. K této otázce jest přisvědčiti. V daném případě šlo by o dalekosáhlý spor majetkový, který pro příští zaopatření nezletilcovo mohl by míti rozhodující význam. Nemohl-li by otec volně bez opatrovnického schválení nakládati předmětem tohoto sporu, nemohl-li by volně nároku žalobního ani se vzdáti ani smír uzavřiti (§§ 244 a 1380 obč. zák.), nemůže zajisté bez takového schválení ani do sporu se pustiti. Nejde tu již jen o úkon, který by náležel k obyčejnému hospodaření, jak to má § 233 obč. zák. na mysli, naopak jest to úkon větší důležitosti. Objem moci otcovské jest sice v ohledu na osobu nezletilého dítěte větší, než objem moci poručníka neb opatrovníka, ale v ohledu správy jmění a majetkových práv dětí jest otec poručníkovi před zákonem úplně na roveň postaven. Jest to zřejmo z §u 149 obč. zák. ze slov »jmenuje soud jiného správce« i z §§ 150 a 175 obč. zák., podle kterých musí otec také skládati účet a má co do jmění provdané nezl. dcery práva a povinnosti opatrovníka. Dále dlužno zkoumati otázku, také v dovolací stížnosti uplatňovanou, zdali odpůrce František K. byl oprávněn ke stížnosti do usnesení okresního soudu, jímž byl jeho nezletilému bratrovi zřízen opatrovník k činu a zmocněn ku zahájení sporu. Otázku tu jest rovněž zodpověděti kladně. Podle §u 9 nesp. říz. má právo stížnosti ten, kdo cítí se stížena opatřením mimosporného soudce. Tím rozumí zákon takové účastníky provedeného řízení, jichž právo — ať již majetkové nebo rodinné — opatřením mimosporného soudce nějak bylo dotčeno. S tohoto hlediska nebyl by František K. ke stížnosti oprávněn, třebaže má býti ve sporu, k jehož zahájení soudní zmocnění bylo uděleno, stranou žalovanou, neboť tím nebyla mu způsobena ještě žádná újma a zůstávají mu všechny obrany ve sporu vyhrazeny. Úkolem opatrovnického soudu není, by hájil zájmy stěžovatelovy, které by

snad se zájmy jeho nezletilého bratra byly v rozporu, nýbrž by hájil jen zájmy nezletilcovy. Přes to však nelze v tomto případě Františku K-ovi právo stížnosti odepřít. Účel zákona, chrániti před poškozením zájmy osob zvláštní ochraně soudů odporučených (§ 21 obč. zák.) vede k tomu, že nutno přiznati právo stížnosti také nejbližším příbuzným chráněnce. Právo toto není sice v zákoně výslovně přiznáno, ale jest je uznati ve zřejmé době předpisů §§ 178, 217, 251 a 252 obč. zák. a §§ 185, 203 a 219 nesp. řiz. První řada předpisů zmocňuje příbuzné dovolati se ochrany soudů proti porušení práv soudních chráněnců se strany zákonných zástupců; druhá řada předpisů dovoluje, by soud v pochybných a důležitějších případech nejbližší příbuzné vyslechl. František K. tvrdí, že otci nejde o zájmy jeho nezletilého syna, nýbrž o zájmy vlastní, že nezletilý Ferdinand K. sporu nechce a že má býti jen zavlečen do sporu, kterým by mu byly způsobeny zbytečné útraty a kterým by byly sváry mezi bratry zbytečně vyvolány. Má tedy zletilý bratr již podle §u 178 obč. zák. právo, aby dovolával se pomoci soudu v zájmu svého nezletilého sourozence. Ve věci samé není dovolací stížnost opodstatněna. Opatrovnický soudce, rozhoduje-li o návrhu zákonného zástupce na zmocnění k vedení sporu jménem nezletilce, nemůže ovšem předem vědět, zda setká se spor s úspěchem, ale přes to nemůže tuto otázku pustiti se zřetele a musí ji zkoumati aspoň v tom směru, zda zamýšlený spor nebude buď patrně beznadějným, nebo zbytečným, nebo aspoň předčasným. Vždyť jde tu při nejmenším o náklady prohraného snad sporu, které by nestihly zákonného zástupce, nýbrž nezletilce. Soud tedy, maje chrániti zájmy nezletilcovy (§§ 21 a 265 obč. zák.) jest povinen v úvahu vzíti i pravděpodobný výsledek sporu a jeho nutnost. Podle okolností nebylo by vyloučeno, by soud nežádal od zákonného zástupce záruku, že jeho chráněncem sporem ke škodě nepřijde, ať již záruka ta záležela v osobním závazku zákonného zástupce, že případné náklady sporu, které by stihly jeho chráněnce, ze svého nahradí, nebo v jiné záruce. Také může býti na místě osobní výslech nezletilcův o jeho mínění, zejména, jde-li — jako v tomto případě — o nezletilce, který již do roka má dosíci svéprávnosti. V daném případě bylo by však vedení sporu při nejmenším předčasné.

Čís. 3968.

Zhorší-li se napotom majetkové poměry manželovy, lze k jeho návrhu snížení výživné, vyměřené manželce prozatimním opatřením za sporu o rozluku.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, R II 204/24.)

Za sporu o rozluku bylo manželce povoleno prozatimní opatření v ten způsob, že bylo manželovi uloženo, by platil manželce měsíční výživné 800 Kč vzhledem k tehdejšímu měsíčnímu příjmu manželovu 3100 Kč. Tvrdě, že se napotom jeho příjmy ztenčily na 1.900 Kč, domáhal se manžel snížení výživného. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud snížil vyživovací příspěvky na 500 Kč měsíčně. Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu manželky zrušil usne-